

EK:n yrittäjyystavoitteet
eduskuntavaaleissa 2019:

Tie auki työllistäville pk-yrittäjille

“Suomessa on 280 000 yritystä, mutta niistä vain 85 000 toimii työnantajina.”

Rohkeita tekoja työllistävien pk-yritysten puolesta

Yrittäjyys on rohkean ihmisen ammatti ja elämäntehtävä. Se vaatii uskallusta unelmoida, mutta ennen kaikkea kykyä tarttua toimeen ja saada asioita tapahtumaan. Työntekoa ja tekoja suomalaisen työn puolesta. Rohkeutta tehdä vaikeitakin päätöksiä, kun tietää niiden tarjoavan valoisampaa tulevaisuutta.

Samaa asennetta ja otetta EK:n Yrittäjävaltuuskunta ja pk-jäsenyritykset odottavat Suomen tulevilta päättäjiltä.

Kenttä on puhunut. EK on kerännyt työnantajina toimivien pk-yrittäjien näkemykset siitä, millaisia uudistuksia keväällä 2019 valittavalta eduskunnalta ja tulevalta hallitukselta odotetaan.

Esittämiemme uudistusten lähtökohtana on työllistämisen ja kasvuhakuisen yrittäjyyden yhteys. Suomessa on reilut 280 000 yritystä, mutta niistä vain 85 000 toimii työnantajina! On koko Suomen elinehto, että näille työllistävälle yrityksille tarjotaan parhaat kannusteet kasvaa, uudistua ja pärjätä kansainvälisessä kilpailussa. Yhtä tärkeää on saada yksinyrittäjiä siirtymään työnantajiksi.

Tämä uudistusohjelma täydentää syksyllä 2017 julkistamaamme

Suomalaisen omistajuuden toiminta-ohjelmaa (www.ek.fi/omistajuus). Sen tavoitteet ovat ajankohtaisempia kuin koskaan. Suomi tarvitsee kotimaisia, kasvullisia omistajia. On myös työntekijöiden etu, että yritystoiminnasta päätetään ja kannetaan vastuuta täällä omalla suomalaisella kotikentällä.

Kumppanikseen omistaja-yrittäjä tarvitsee aina osaavaa henkilöstöä, yhdessä tekemisen henkeä sekä luotamusta. Yhdessä onnistuen taloudellinen hyvä saadaan kiertämään yhteiskunnassa kaikkien eduksi – työpaikkojen, verotulojen, investointien, viennin, talouskasvun ja hyvinvoinnin muodossa.

Uskalletaan uudistua!

Kari Jussi Aho

EK:n Yrittäjävaltuuskunnan puheenjohtaja
Hallituksen puheenjohtaja,
Rukakeskus Oy/Pyhätunturi Oy

Yrittäjien viestejä päättäjille

1 Helpotetaan työllistämistä

- 1.1 Kevennetään työllistämisen lisäkustannuksia
- 1.2 Lisätään paikallisen sopimisen mahdollisuuksia
- 1.3 Vähennetään työllistämisen byrokratiaa ja riskejä

2 Lisätään yrittäjälähtöisyyttä

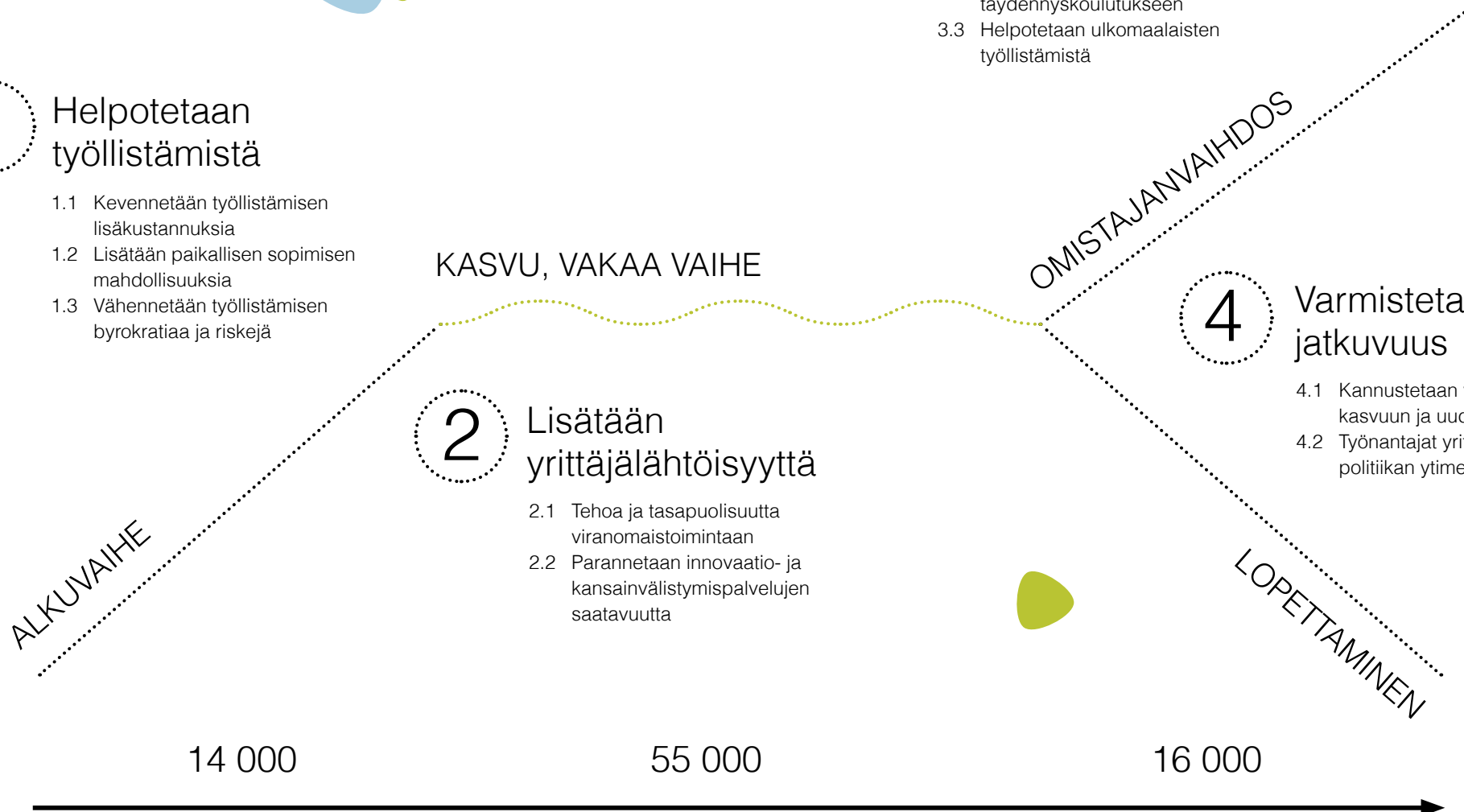
- 2.1 Tehoa ja tasapuolisuutta viranomaistoimintaan
- 2.2 Parannetaan innovaatio- ja kansainvälistymispalvelujen saatavuutta

3 Kehitetään osaamista

- 3.1 Vapautetaan yrittäjien aikaa osaamisensa kehittämiseen
- 3.2 Panostetaan muunto- ja täydennyskoulutukseen
- 3.3 Helpotetaan ulkomaalaisten työllistämistä

4 Varmistetaan jatkuvuus

- 4.1 Kannustetaan verotuksella kasvuun ja uudistumiseen
- 4.2 Työnantajat yrittäjyyspolitiikan ytimeen

85 000 työllistävää pk-yritystä elinkaaren eri vaiheissa

- 1
- 2
- 3
- 4

1

Helpotetaan työllistämistä

Pienet ja keski-suuret työnantajayritykset ovat Suomen työllisyyden toivo – valtaosa 2000-luvun uusista työpaikoista on syntynyt yli 10 hengen pk-yrityksiin.

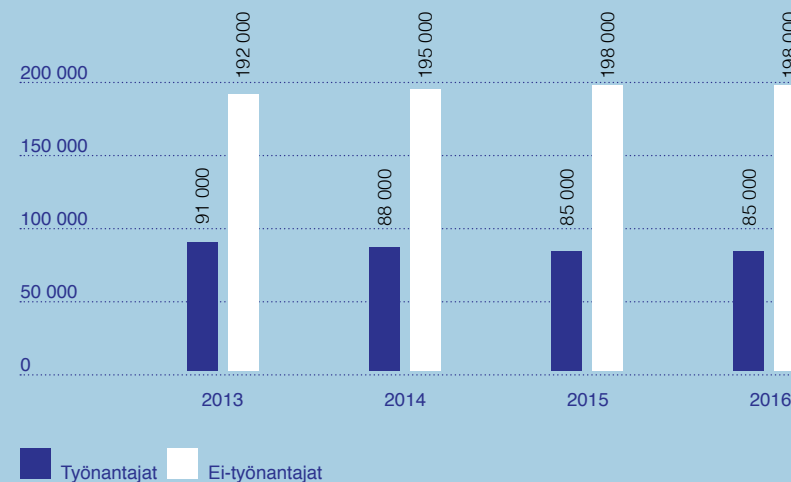
Samaan aikaan työllistämisen kynnys on kuitenkin noussut. Työnantajayritysten määrä on laskenut vuoden 2013 jälkeen lähes 6000:lla¹. On aika kääntää tämä hälyttävä kehityksen suunta ja luoda yrittäjille kannusteet tarjota suomalaisille lisää työtä!

1. Tilastokeskus, Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto.

”Oma toimialani painii koko ajan kannattavuuden kanssa. Meidän yrityksessä hallinnollinen taakka on sananmukaisestikin taakka ja sen kustannukset yhdessä työllistämisen oheiskustannusten kanssa ovat kestämättömiä. Jos byrokratiaa aidosti saisi kevennettyä ja työllistämisen riskejä minimoitua, niin liiketoiminnan kannattavuus paranisi ja sitä kautta uusien työntekijöiden palkkaaminen mahdollistuisi.”

– Iris Mäkinen, toimitusjohtaja, Mäntän Klubi Oy

Työnantajayritysten lukumäärä

Lähde: Tilastokeskus, Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto (2013–2016).

Helpotetaan työllistämistä

1.1 Kevennetään työllistämisen lisäkustannuksia

- Työntekijä on palkkansa ansainnut. Bruttopalkan päälle tulevia, yrittäjälle kohdistuvia sivukuluja on kuitenkin syytä kohtuullistaa, jotta niistä ei muodostu työllistämistä rajoittavia veroja.
- Pienennetään kustannustaakkaa, joka yrittäjille aiheutuu työntekijöiden sairauspoissaoloista. Varsinkin pientyönantajalle niistä aiheutuvat kustannukset saattavat pahimmillaan muodostua jopa toiminnan jatkuvuutta uhkaavaksi rasitteeksi.

1.2 Lisätään paikallisen sopimisen mahdollisuuksia

- Kun työajasta ja palkasta voidaan sopia enemmän paikallisesti, yritys kykenee reagoimaan ketterämmin markkinoiden muutoksiin. Näin myös työntekijät voittavat, kun yritys ja työnantaja pärjäävät paremmin kilpailussa.
- Pk-sektorilla on usein luontaiset edellytykset paikalliselle sopimiselle. Pienissä organisaatioissa johto ja henkilöstö toimivat monessa mielessä saman katon alla ja tiiviissä vuoropuhelussa. Yhteen hiileen puhaltaminen ja luottamus ovat menestyksen lähtökohta.
- Paikallista sopimista kannattaa edistää työehtosopimusten kautta sekä mahdollisesti myös työlainsäädäntöä ajantasaistamalla. Myönteinen eteneminen edellyttää vuoropuhelua työmarkkinaosapuolten, yrittäjien ja työntekijöiden kesken.

1.3 Vähennetään työllistämisen byrokratiaa ja riskejä

- Pk-yrittäjän ajasta kuluu suhteeton osuus viranomaisvelvoitteiden ja muun hallinnollisen taakan hoitamiseen. Hallintokuorma kasvaa merkittävästi, kun yritys on yt-lain piirissä. Tämä kasvun pullonkaula on avattava – järkeistämällä byrokratiaa kautta linjan ja nostamalla yt-lain alarajaa.
- Epäonnistuneella rekrytoinnilla voi olla erityisesti pienyrittäjän kannalta kauaskantoiset seuraukset. Asiaa ei useinkaan voi korjata palkkaamalla tilalle toista työntekijää. Siksi on tärkeää mahdollistaa nykyistä joustavampi henkilöperusteinen irtisanominen, jotta saadaan työ ja oikeat tekijät kohtaamaan.
- Yrittäjät pitävät epäreiluina Suomessa viime vuosina yleistyneitä poliittisia mielenosoituksia. Niistä koituu kustannuksia ja muuta haittaa yrityksille, vaikka ne eivät ole kiistassa osapuolina. Lisäksi kannatetaan tuntuvampia sanktioita laittomien lakkojen järjestäjille.

1

2

3

4

2

Lisätään yrittäjälähtöisyyttä

Yritysten kasvu- ja investointivire on vahvempi kuin vuosiin ja vienti vetää. Huolehditaan siitä, että julkinen sektori antaa jarrun sijaan parhaan mahdollisen lisävauhdin pk-sektorin kehitykselle.

Yrittäjät ovat monella tapaa julkisen sektorin asiakkaita. Talouden rattaisiin saadaan tarvittavaa lisävauhtia, kun viranomaiset kehittävät palveluitaan ja prosessejaan yrityslähtöisemmiksi. Pk-yritykset ovat toisaalta myös kilpailijan roolissa suhteessa julkiseen sektoriin. On aika varmistaa, että kilpailun pelisäännöt ovat reilut ja niitä myös noudatetaan.

”Viranomaisten valmius hyödyntää nykyaikaisia digitaalisia välineitä on heikko. Yrittäjä pakotetaan fyysisesti paikan päälle hoitamaan velvollisuutensa ja siinä äkkiä pienen yrityksen toiminta on seis puoli päivää. Saman asian voisi hoitaa näppärästi vaikkapa videoneuvottelulla.”

– Tom Kaisla, toimitusjohtaja, Eilakaisla Oy

1

2

3

4

Lisätään yrittäjälähtöisyyttä

00:00:04

2.1 Tehoa ja tasapuolisuutta viranomaistoimintaan

- Viranomaiset asettavat yrittäjille tiukkoja määräaikoja hallinto-prosesseissa. Vastaavasti viranomaispäätöksille on syytä asettaa määräaikoja, sillä esimerkiksi lupa- ja verotuspäätösten viivästyminen voi aiheuttaa pienyritykselle vakavaa haittaa. Myös viranomaisvalvonnassa on kohtuullistamisen varaa. Yrittäjyymmärrystä ja palveluasennetta on syytä parantaa kautta linjan.
- Arviolta 3 miljardin euron investoinnit eivät pääse Suomessa etenemään, sillä ne odottavat viranomaisen käsittelyä ja erilaisia lupia². Lupakäsittelyä on mahdollista sujuvoittaa laajentamalla ilmoitusmenettelyn käyttöä ja digitalisoimalla hallintoprosesseja. Lisäksi yrittäjät toivovat lupa- ja kaavapäätösten nopeuttamista ja aiheettomien valitusten karsimista.

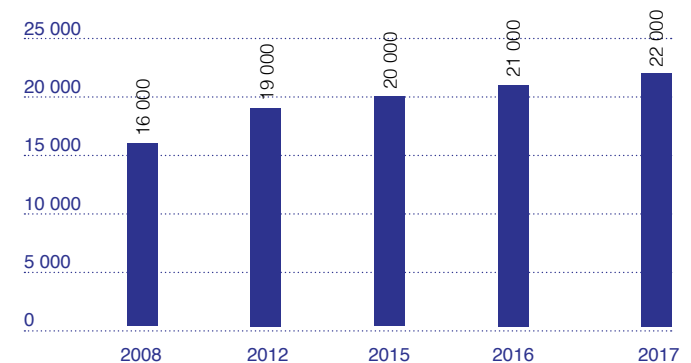
- Julkisen sektorin aiheuttamat markkinahäiriöt ovat kotimarkkinoiden yleisimpiä kilpailun esteitä. Korjataan tilanne purkamalla syrjivää lainsäädäntöä ja varmistamalla kilpailupelissäntöjen noudattaminen.

2.2 Parannetaan innovaatio- ja kansainvälistymispalvelujen saatavuutta

- Vientiyriyten määrä on noussut ennätystasolle ja kasvussa on erityisesti alkuvaiheen kansainvälistyjien joukko. Tämä mahdollisuus kannattaa nyt hyödyntää täysillä panostamalla Business Finlandin jatkokehitykseen muun muassa lisäämällä palveluiden asiakaslähtöisyyttä, karsimalla byrokratiaa ja etenemällä kohti yhden luukun asiakaspalvelua. On tärkeää, että yritysten vientiponnisteluita tuetaan maakunnista aina kohdemarkkinoille asti.

- Julkiset innovaatiopalvelut ovat arvokas lisäresurssi pk-yrittäjien uudistumiselle. Siksi on tärkeää varmistaa innovaatorahoituksen riittävyys. Myös innovaatioasetelin kaltaisia matalan kynnyksen rahoituspalveluita tarvitaan.
- Vahvistetaan julkisten kansainvälistymispalvelujen ulkomaanverkostoa. Yrittäjät kaipaavat kohdemarkkinoilla konkreettista apua esimerkiksi asiakaskontaktien ja verkostojen löytämiseen.

Vientiyriyten lukumäärä

Lähde: EK 2008–2016, yrityskselyihin perustuvat arviot; EK, yritysksely Team Finlandista ja Business Finlandista, tammikuu 2018.

2. EK 2017, lupajärjestelmäkysely.

3

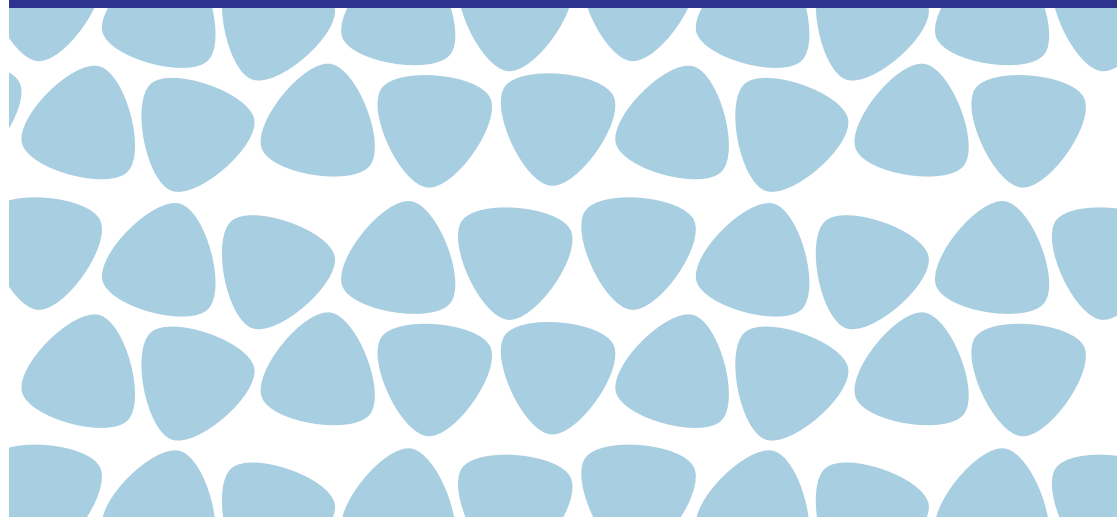
Kehitetään osaamista

Suomi on pärjännyt kautta aikain osaamisensa varassa. Näin on jatkossakin – kilpailukyvyn kulmakivenä on oltava kunnianhimoinen uudistuminen ja ammattitaitoinen henkilöstö.

Globaali talous elää kuitenkin vaativaa murroskauttaan. Myös Suomessa on edettävä ketterämmin, jotta pysymme teknologian ja työelämän muutosvauhdin tahdissa. Yksi polttavimmista haasteista on osaavan työvoiman saatavuus. Sen ratkaisemiseksi tarvitaan niin yhteiskunnan, yrityksen kuin työntekijän näkökulmaa.

”Yrityksellämme on sellainen positiivinen ongelma, että kasvun mahdollistamana töitä olisi, mutta tekijät ovat välillä kiven alla. Tiedän, että emme ole ainoa yritys, jolla on ollut vaikeuksia löytää osaavaa työvoimaa. Itse satsaisin nopeisiin täydennyskoulutuksiin, joiden avulla osaamista voidaan suunnata uusiin tehtäviin tai kiriä kiinni digimaailmassa tarvittavia taitoja.”

– Riitta Toivanen, toimitusjohtaja, Call Waves Solutions Finland Oy

Kehitetään osaamista

3.1 Vapautetaan yrittäjien aikaa osaamisensa kehittämiseen

- Mitä pienempi yritys, sitä ohuemmat resurssit sillä on hoitaa viranomaisten edellyttämiä hallinnollisia velvoitteita. Kun raskas byrokratia syö työaikaa, joutuu yrittäjä yleensä ensimmäisenä tinkimään liiketoiminnan jatkokehittämisestä. Norminpurussa on siis edettävä aiempaakin päätäväisemmin, jotta pk-sektorin yrittäjiltä vapautuu aikaa liiketoiminnan pyörittämisen ja myös sen elintärkeään uudistamiseen. Avainasemassa on lainsäädäntötyön vaikutusarviointeihin panostaminen, jotta ylimitoitettua hallintokuormaa voidaan ehkäistä jo ennalta.

3.2 Panostetaan muunto- ja täydenniskoulutukseen

- Peruskoulutuksen lisäksi yrittäjien ja työntekijöiden osaamista tulee voida uudistaa, täydentää ja päivittää sujuvasti läpi työuran. Tätä edistää nykyistä tiiviimpi yhteistyö yritysten ja oppilaitosten kesken. Pitkäjänteisellä ennakoinnilla, uudistuvalla koulutuksella ja oppilaitosten asiakaslähtöisellä toimintatavalla varmistetaan työvoiman saatavuus, uudistuviin osaamistarpeisiin vastaaminen ja työttömyysjaksojen vähentäminen.

3.3 Helpotetaan ulkomaalaisten työllistämistä Suomessa

- Elinvoimainen talous ja kilpailukykyiset yritykset tarvitsevat välttämättä myös kansainvälistä osaamista. Maahanmuuttajien työllistämistä vaikeuttavia kynnyksiä on tärkeää poistaa. Siksi ulkomaista työvoimaa koskevasta saatavuusharkinnasta on syytä luopua. Suomessa jo olevien ulkomaalaisten opiskelijoiden osaaminen olisi saatava nykyistä tehokkaammin yritysten käyttöön.

4

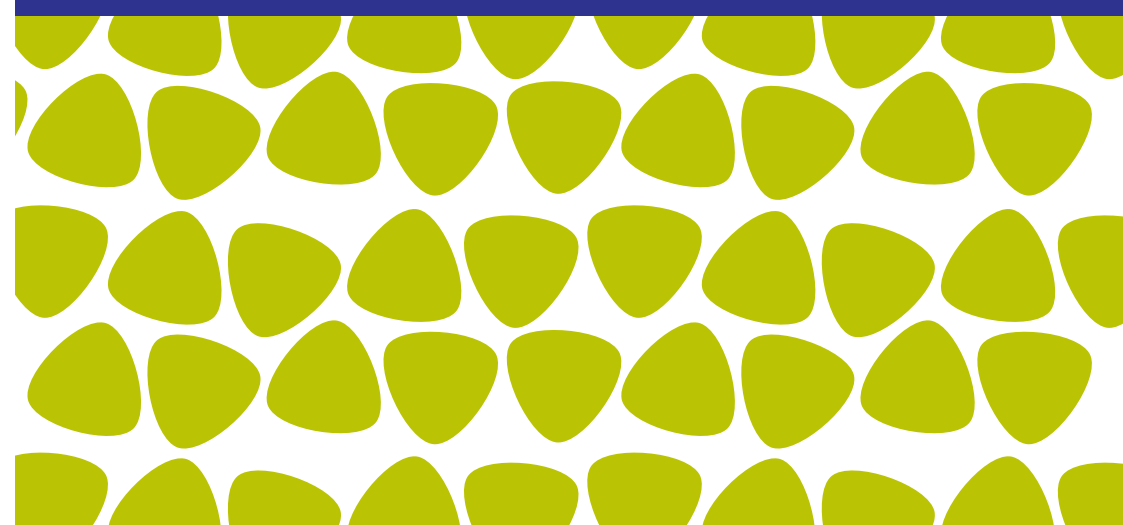
Varmistetaan jatkuvuus

Pitkän linjan pk-yritykset ovat Suomen talouden selkäranka. Ne ovat osoittaneet elinvoimaisuutensa ja selvinneet läpi vaikeimpienkin suhdanteiden ja rakennemurrosten.

On luonnollista, että markkinataloudessa yrityksiä syntyy ja poistuu. Silti on hätkähdyttävää, että peräti viidennes Suomen työnantajayrittäjistä harkitsee tai valmistelee firmastaan luopumista joko yrityskaupalla, sukupolvenvaihdoksella tai lopettamalla³. Kyseessä on 16 000 pitkän linjan yritystä, joista merkittävä osa sijaitsee pienillä paikkakunnilla. Mikäli niitä ei saada siirtymään uusiin käsiin, yritykset ja niissä olevat työpaikat menetetään.

”Monessa perheyrityksessä olisi halua siirtää yritys jossain vaiheessa seuraavalle sukupolvelle. Perintö- ja lahjaverotuksen vuoksi tämä on kuitenkin taloudellisesti erittäin raskasta. Meidän laskelmien mukaan sukupolvenvaihdos halvaannuttaisi verojen vuoksi yrityksen toiminnan seuraavaksi kymmeneksi vuodeksi, koska verotus kertautuu ja tuloksena on yrityksen näkökulmasta kolminkertainen perintöverotus.”

– Vesa Tuominen, toimitusjohtaja, Unikulma Oy

1

2

3

4

Varmistetaan jatkuvuus

00:00:08

4.1 Kannustetaan verotuksella kasvuun ja uudistumiseen

- Sukupolvenvaihdosten perintöverosta luopuminen saa työllistäviltä yrittäjiltä lähes yksimielisen kannatuksen. Perintö- ja lahjaveroa on syytä keventää ensi vaiheessa vuoden 2011 tasolle ja pidemmällä aikavälillä siitä on luovuttava kokonaan. Veromuutos toisi dynamiikkaa talouteen myös epäsuorasti: keveämmän perintöverotuksen ansiosta perheyrittäjät voisivat paremmin kanavoida varallisuutta myös uuteen yritystoimintaan (sarja- ja portfolioyrittäjyys).
- Yrittäjät pitävät nykyistä verojärjestelmää monimutkaisena ja veropäätöksiä poukkoilevina, mikä vaikeuttaa investointeja. Yli vaalikausien ulottuvalla vero-ohjelmalla parannettaisiin verotuksen ennustettavuutta ja oikeusvarmuutta.

4.2 Työnantajat yrittäjyyspolitiikan ytimeen

- Nykyinen hallitus on toiminut viisaasti käynnistäessään yrittäjyysstrategian valmistelun. Yrittäjyyspolitiikassa tulee varmistaa nimenomaan työnantajayritysten tarpeet ja toiminnan jatkuvuus. On tärkeää huomioida niin yksilön kuin yrityksen koko elinkaari ulottuen yrittäjäkasvatuksesta aina omistajanvaihdostilanteisiin asti. Akuuttina haasteena on tehdä olemassa olevista yrityksistä nykyistä houkuttelevampia potentiaalisten jatkajien ja yrittäjyyttä harkitsevien keskuudessa.
- On aika siirtyä yksin puurtamisen kulttuurista kohti yhdessä tekemistä. Kannustetaan pitkän linjan konkareiden ja uuden sukupolven kasvuyrittäjien kumppanuuksia esimerkiksi yritysten kansainvälistymisessä. Verkostotaloudessa kaikki voittavat, kun eri taustat ja vahvuudet täydentävät toisiaan.

Työllistävien pk-yrittäjien EK

Suomen tuleva talouskasvu ja uudet työpaikat syntyvät yhä useammin juuri pieniin ja keskisuuriin yrityksiin. Työllistävät pk-yritykset ovat EK:n toiminnan ytimessä.

EK on mukana luomassa Suomeen toimintaympäristöä, jossa pk-yritykset voivat antaa parhaan panoksensa työpaikkojen, innovaatioiden, investointien, viennin ja uusien menestystarinoiden luomiseksi.

EK:n jäsenyritysten
merkitys kansan-
taloudessa

70 %

SUOMEN
TAVARAVIENNIÄ

70 %

YRITYSTEN
T&K-MENOISTA

2/3

YRITYSTEN
TUOTTAMASTA BKT:STA

2/3

YKSITYISEN SEKTORIN
TYÖPAIKOISTA

EK on
valtakunnallinen

64 %

JÄSENYRITYKSISTÄ
SIJAITSEE UUDENMAAN
ULKOPUOLELLA

1/5

TOIMII MAASEUDULLA

EK edustaa laajasti
pk-sektoria

96 %

EK:N JÄSENIÄ
ON PK-YRITYKSIÄ

83 %

ALLE 50 HENGEN
YRITYKSIÄ

43 %

ALLE 10 HENGEN
YRITYKSIÄ

Julkaisussa esitetyt uudistusehdotukset perustuvat EK:n jäsenryhtyksiltä kerättyyn tietoon. Jäsenistön näkemykset koottiin seuraavista kanavista kevään 2018 aikana: Yrittäjäpaneelin kyselytutkimus, Yrittäjävaltuuskunnan ja sen työryhmien käsittely, jäsenyritysten tapaamiset EK:n aluetilaisuuksissa sekä jäsenliittojen osallistuminen. Valmistelussa on hyödynnetty monipuolisesti myös EK:n muita yritys-kyselyitä.

Julkaisija:

Elinkeinoelämän keskusliitto EK
PL 30 (Eteläranta 10)
00131 Helsinki
Puh. 09 420 20
ek@ek.fi
www.ek.fi
@Elinkeinoelama

Lisätiedot:

PK-johtaja Jouni Hakala,
puh. 050 400 1767, jouni.hakala@ek.fi
Johtava asiantuntija Jari Huovinen,
puh. 040 861 4582, jari.huovinen@ek.fi

Graafinen suunnittelu:

Miltton

Julkaisu internetissä:

www.ek.fi/yrittajyys2019